

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо дій населення в разі отримання інформації про загрозу вчинення терористичного акту або виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення та в умовах терористичного акту

I. Рекомендації щодо дій населення в разі отримання інформації про погрозу вчинення терористичного акту

1. При отриманні інформації по телефону, рекомендується: не класти передчасно слухавку;
з'ясувати вимоги аноніма та інформацію про характер погрози; уважно вислухати й за можливістю записати вимоги; спробувати під час розмови визначити стать, вік, особливості мови особи, яка зателефонувала;
запропонувати повторити вимоги, поставити уточнювальні запитання про характер погрози, місце й час її реалізації, мотивувати аноніма надати якнайбільше інформації про вчинення терористичного акту;
установити мотиви дій аноніма, поставити запитання про цілі, які переслідує анонім, запропонувати інші шляхи вирішення його вимог;
обов'язково звернути увагу на фонові звуки (шум вулиці, машин, які проїжджають, музику, звуки, що допоможе в подальшому визначити місце, звідки здійснено дзвінок);
закінчуючи розмову з анонімом, повторити основні моменти бесіди з ним;
після завершення розмови повідомити про погрозу в правоохоронні органи;
не розширювати коло осіб, які знають про погрозу.
2. При отриманні інформації поштою, рекомендується: поводитися максимально обережно з посланням;
обов'язково зберігати послання з усіма матеріалами (лист із текстом, будь-які вкладення, конверт і обгортку тощо);
не зшивати, не склеювати, не робити написи, не підкреслювати або обводити окремі місця;
повідомити про погрозу в правоохоронні органи та передати їм анонімні матеріали;
не розширювати коло осіб, які знають про погрозу й передачу матеріалів у правоохоронні органи.

II. Рекомендації щодо дій населення в разі виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичного акту

1. У разі виявлення підозрілого предмета, схожого на вибуховий пристрій, рекомендується:
не торкатися до виявленого підозрілого предмета, не підходити й не пересувати його; утримуватися від куріння, використання засобів радіозв'язку, у тому числі й мобільного, поблизу даного предмета;
не робити самостійних дій із підозрілими предметами; за можливістю забезпечити охорону підозрілого предмета й небезпечної зони (під час охорони підозрілого предмета знаходитися за захисними спорудами чи предметами, вести спостереження);
спробувати повідомити про виявлення підозрілого предмета інших осіб, які

знаходяться поруч, забезпечити їх евакуацію з території, що прилягає до небезпечної зони;

сповістити про небезпечну знахідку будь-який орган місцевої влади, чергові служби правоохоронних органів з наданням інформації про характерні ознаки ймовірного вибухового пристрою, місце його розташування, час виявлення та особу, яка його виявила. Дочекатися прибуття на місце виявлення небезпечної знахідки фахівців-піротехніків;

намагатися максимально запам'ятати зовнішність, одяг осіб, які залишили предмет, їхній транспорт та номерні знаки.

2. Основні характерні ознаки, що вказують на можливу належність підозрілого предмета до вибухового пристрою:

залишені в громадських місцях (транспорті) без нагляду валізи, пакунки, коробки тощо;

зовнішня схожість предмета на боєприпаси, навчально-імітаційні, сигнальні, освітлювальні, піротехнічні вироби;

наявність у предмета антени з радіоприймальним пристроєм; наявність у предмета годинникового механізму або електронного таймера;

наявність у предмета запаху гасу, розчинника, пально-мастильних і хімічних матеріалів тощо;

наявність у предмета елементів (деталей), що не відповідають їх прямому призначенню;

наявність у дверях, вікнах будь-яких сторонніх підозрілих предметів, закріплених за допомогою дроту, ниток, важелів, шнурів тощо.

I. Рекомендації щодо дій населення в разі виникнення надзвичайної ситуації або події на транспорті

1. У разі виникнення надзвичайної ситуації або події у метрополітені рекомендується:

1.1. На станції метрополітену:

повідомити працівника метрополітену (чергового на станції метрополітену) про виникнення надзвичайної ситуації на станції;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

виконувати всі вказівки (команди) працівників метрополітену, намагатися попередити виникнення паніки серед людей;

закривати органи дихання зволоженою тканиною, через яку можна дихати у разі сильного задимлення;

рухаючись до ескалаторів за можливістю допомагати пасажиром із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;

при виході з місця надзвичайної ситуації або події залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та наданні інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.2. У вагоні потягу метрополітену:

негайно сповістити машиніста потягу через переговорний пристрій про надзвичайну ситуацію або подію та виконувати всі його вказівки;

у разі виникнення пожежі на початковій стадії її розвитку спробувати її загасити, використовуючи вогнегасники, які знаходяться у вагоні, або підручні засоби;

намагатися перейти у вільну від вогню (безпечну) частину вагона й стримувати поширення пожежі, збиваючи полум'я одягом або заливаючи його будь-якими негорючими рідинами;

спробувати попередити виникнення паніки у вагоні, заспокоювати людей, взяти дітей на руки; у разі сильного задимлення закривати органи дихання зволоженою тканиною, через яку можна дихати;

залишатися у вагоні, доки потяг рухається в тунелі;

не зупиняти потяг у тунелі аварійним стоп-краном, що може призвести до ускладнення гасіння пожежі та евакуації пасажирів;

не залишати вагон без команди машиніста, не торкатися металевого корпусу вагона й дверей до вимкнення високої напруги на всій ділянці;

відкривати двері вагону тільки за командою машиніста потягу (вибивати скло, після чого очистити рами вікон від його уламків); вийти з вагону й рухатися вперед у напрямку руху потяга до найближчої станції метрополітену;

рухатися вздовж колії між рейками групами, не торкаючись до струмопровідних шин (збоку від рейок);

бути уважним під час виходу з тунелю поблизу станції метрополітену (можлива поява зустрічного потяга);

після прибуття на станцію виходити із вагона, пропускаючи вперед дітей і людей похилого віку;

перевірити, чи не залишився хто-небудь у вагоні, за необхідності допомогти їм вийти;

сповістити про надзвичайну ситуацію або подію чергового по станції метрополітену; зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (станцію або ділянку між станціями метрополітену), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

виконувати команди (вказівки) працівників метрополітену щодо евакуації з місця надзвичайної ситуації або події.

1.3. У громадському транспорті (автобусі, тролейбусі, трамваї, маршрутному таксі):

негайно вийти із салону транспорту через вхідні (вихідні) двері, у разі неможливості відкрити двері залишити салон через аварійні виходи (вбити скло та очистити рами вікон від його уламків);

під час евакуації з транспорту зберігати спокій, надавати допомогу пасажирам із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

після виходу з місця надзвичайної ситуації або події залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та надання інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.4. На авіаційному транспорті:

виконувати всі вказівки (команди) командира корабля та екіпажу, не вставати з крісла до повної зупинки літака, спробувати попередити виникнення паніки в салоні та порушення центрування літака;
зняти з себе ювелірні прикраси, годинник, гострі предмети та нахилитися в кріслі вперед, обхопивши голову обома руками;
після зупинки літака негайно вийти з нього, виконуючи вказівки екіпажу, через аварійні люки та надувні трапи, дотримуючись черги; допомогти пораненим, дітям та людям похилого віку; відійти далі від літака, лягти на землю, прикриваючи голову руками, щоб не постраждати у разі вибуху;
зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;
залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та надання інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;
надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.5. На залізничному транспорті:

під час екстреної евакуації з вагона в разі виникнення надзвичайної ситуації або події зберігати спокій, із собою брати тільки необхідні речі (документи, гроші, одяг), великі речі залишати у вагоні, тому що вони можуть призвести до затримки здійснення евакуації;
надавати допомогу пасажирам із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;
під час поштовхів (ударів) доцільно триматися за виступи полиць й інші нерухомі частини вагона або згурпуватися, прикриваючи голову руками, щоб уникнути травм;
при перевертанні вагона міцно триматися руками, упертися ногами у верхню полицю, стіну тощо, закриваючи очі, щоб у них не потрапили уламки скла, дитину притиснути до себе обличчям, прикриваючи їй голову своїми руками;
після зупинки вагона оглянути й визначити шляхи евакуації; якщо немає небезпеки пожежі, не спішити вибиратися; спробувати попередити паніку серед пасажирів;
виходити з вагона по одному, пропускаючи вперед дітей, жінок, літніх людей, інвалідів; брати з собою лише документи, гроші та необхідний одяг; залишаючи особисті речі у вагоні, за можливістю забезпечити охорону з однієї-двох осіб;
під час евакуації через бокові двері та аварійні виходи бути уважним та обережним, щоб не потрапити під зустрічний потяг;
під час перекидання чи пошкодження вагона вибиратися тільки через вікна, опустивши фрамуги або вибити будь-яким способом скло, попередньо очистивши рами від його уламків; при можливості дітей і постраждалих виносити на руках;
зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (станція або ділянка між залізничними станціями), де виникла надзвичайна ситуація або подія;
надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).